

Bilinçli Helal Gıda Tüketimi Kapsamında Katkı Maddeleri

Melike Nur Çaykara

 <https://orcid.org/0009-0002-0908-7176> | melikenurcaykara@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

İnsanlar hayatta kalabilmek için gıda tüketmek zorundadır. Günümüzde artan nüfus, teknolojik gelişmeler ve küreselleşme, gıda sektörünü serilik, kolaylık ve ucuz üretim başta olmak üzere çok yönlü etkilemekte ve şekillendirmektedir. Bu etkenler bağlamında ortaya çıkan “helal gıda” konusu, özellikle Müslümanların dinî bilinç ve duyarlılığını artırmaktadır. Bu kapsamda helal ve bilinçli tüketimi gerçekleştirmek için helal gıda kapsamındaki kavramların anlamı ve gıda maddelerinin dini hükmünü etkileyen kriterlerin bilinmesi oldukça önem arz etmektedir. Bu çalışma, helal gıda tüketimindeki katkı maddelerini incelemektedir. Çalışmanın omurgasını teşkil eden helallik ilkesi yanında, katkı maddelerinin etkileri ve oluşturduğu hastalıklar da çalışma kapsamında ele alınmaktadır. Şüphesiz bir gıdanın helal olması, onun temiz olduğu anlamına gelmemektedir. Kur’ân-ı Kerim, yeryüzünde bulunanlardan helal ve temiz olanların tüketimini teşvik etmektedir. Buradaki helallik ve temizlik bağlamında incelenen katkı maddeleri, özellikle Müslüman nüfusun rağbet ettiği ve tüketilen maddelerde görmek istediği helal gıda sertifikasını oluşturmuştur. Bu nedenle helal olsa bile sağlığa zararı sebebiyle temizlik kavramına aykırı olabilecek katkı maddelerinin içerik ve etkilerinin bilinmesinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Çalışma, helal gıda alanındaki katkı maddelerini doğru bilgiye dayalı, İslami bilinçle tüketme farkındalığını artırmaya katkı sağlamaktadır. Tüm bunlar, tüketilen gıdalarda adını sıkça duyduğumuz örneğin Mono Sodyum Glutamat gibi katkı maddelerinin tanımı, neden kullanıldığı ve etkileri bağlamında ele alınmaktadır. Çalışma kapsamında İslam Hukukunun bu konulardaki yaklaşımı, güncel paketli gıda örnekleri dikkate alınarak ortaya konulmaktadır. Bu süreçte klasik kaynakların yanı sıra, helal gıda üzerine yazılmış tez, makale, bildiriler analiz edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın 26-28 Kasım 2011 tarihinde Afyonkarahisar’da düzenlediği “Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı-IV Günümüzde Helal Gıda” başlıklı eserinin bu konuda önemli kaynaklardan biri olduğunu ifade edebiliriz. Yine Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı’nın helal gıda konusundaki fetvalarına da güncel bir yaklaşım olarak çalışma kapsamında yer verilmiştir. Toplumda helal gıda sertifikası bulunan gıdaların, İslami kriterlere uygun olarak üretildiği ve bu katkı maddelerinin tüketiminde bir zarar olmadığı algısı oluşmuştur. Şunu ifade edelim ki bu maddelerin, helal ve bilinçli tüketim adına sağlığa zararı yönüyle uluslararası sağlık piyasasındaki izin süreçlerinin bilinmesi önemlidir. Bu sebeple bitkisel, mikrobiyal ya da hayvansal kaynaklı üretilen, E kodlu katkı maddelerinin incelenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda alternatif çözüm önerileriyle gıdaların içeriği hakkında helal bilinci oluşturacak bilgilerin sunulması önem taşımaktadır. Helal gıda tüketimine ilişkin duyarlılığın gün geçtikçe arttığı bir süreçte, helal gıda konusu küresel ölçekte öneme haiz bir konu olarak güncel yerini ve değerini koruyacaktır. Bu sebeple içeriği helal ve temiz olan sağlıklı, kolay ve ulaşılabilir gıdalara

ilişkin çalışmaların çoğalması önemlidir. Bunun helal gıda tüketimine dair hassasiyeti ve toplumsal bilinci artıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler

İslam Hukuku, Helal Gıda, Gıda Katkı Maddesi, E Kodu, Tüketim Bilinci.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan “Bilinçli Helal Gıda Tüketimi Kapsamında Katkı Maddeleri” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	19.07.2023
Kabul Tarihi	07.08.2023
Yayın Tarihi	10.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Hukuk
Araştırma Alanı	İslam Hukuku
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/426
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	22. Oturum - 30 Ağustos 2023 Çarşamba 17:00 - 18:30
Telif Hakkı	© 2023 Melike Nur Çaykara. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayıncıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayıncı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Çaykara, Melike Nur. “Bilinçli Helal Gıda Tüketimi Kapsamında Katkı Maddeleri”. 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 317-320. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Food Additives in the Context of Halal Food Consumption

Melike Nur Çaykara

 <https://orcid.org/0009-0002-0908-7176> | melikenurcaykara@gmail.com

Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

People need food to survive. Today, population growth, technological developments and globalization are influencing and shaping the food sector in many ways, especially in terms of speed, convenience, and cheap production. The topic of “halal food,” which arose in the setting of these reasons, raises Muslims’ religious consciousness and sensitivity. In this context, to achieve halal and conscious consumption, it is very important to know the meaning of halal food terms and the criteria that influence the religious judgement of food. This study investigates the additives found in halal food intake. In addition to the halal concept, which serves as the study’s foundation, the impacts of additives and the diseases they induce are investigated. Without a doubt, the fact that a food is halal does not imply that it is clean. The Holy Qur’an promotes the use of halal and clean foods from the earth. The additives investigated here in the context of halal and cleanliness have generated the halal food certificate that the Muslim population is particularly interested in and desires to see in the substances consumed. As a result, it is evident how critical it is to understand the content and effect of additives that may be antithetical to the concept of cleanliness due to their harmful effects on health, even if they are halal. This study helps to raise awareness about ingesting additives in the world of halal food through accurate information and Islamic consciousness. All of this is explored in the context of the definition of additives such as Mono Sodium Glutamate, which we regularly hear about in ingested foods, as well as why they are utilized and the impacts of these additions. The perspective of Islamic Law on these concerns is shown within the scope of the research by using current packaged food examples. In addition to traditional sources, theses, articles, and papers on halal food were examined during the preparation of this study. One noteworthy source in this regard is the work titled “Current Religious Issues Consultation Meeting-IV Halal Food Today” organized by the Turkish Presidency of Religious Affairs in Afyonkarahisar on November 26-28, 2011. Again, as an up-to-date approach, the fatwas of the Presidency of the Supreme Council of Religious Affairs on halal food are included in the study. There is a widespread belief in society that items with halal food certificates are prepared in line with Islamic criteria and that consuming these products is safe. For halal and conscious consumption, it is critical to understand the authorization processes of these substances in the international health market in terms of danger to health. As a result, E-coded additives derived from plants, microbes, or animals must be examined. In this context, it is critical to provide information that promotes halal awareness of food content as well as alternate solution options. In a process where sensitivity to halal food consumption is growing by the day, the issue of halal food will keep its current position and importance as a worldwide concern. As a result, it is critical to enhance the amount of

studies on healthful, easy, and accessible foods with halal and clean content. This is expected to raise sensitivity and societal awareness about halal food consumption.

Keywords

Islamic Law, Halal Food, Food Additive, E Code, Consumption Awareness.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Food Additives in the Context of Halal Food Consumption” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-07-19
Accepted	2023-08-07
Published	2023-08-10
Category	Art & Humanities, Religion & Theology, Social and Behaviour Sciences, Law
Research Area	Religious Studies, Islamic Law
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/426
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 22 - August 30, 2023, Wednesday 17:00 - 18:30
Copyright	© 2023 Melike Nur Çaykara. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Çaykara, Melike Nur. “Food Additives in the Context of Halal Food Consumption”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 317-320. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54